

Kobilerin Bilgi Güvenli?i Fark?ndal??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kobilerin Bilgi Güvenli?i Fark?ndal??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24956>

Özet

Kobilerin Bilgi Güvenli?i Fark?ndal??? Ölçe?i (KBGFÖ), KOB?'lerin (**Küçük ve Orta Ölçekli ??letmeler**) kar??la??t??? **siber riskler** kar??s?nda sahip olduklar? **bilgi güvenli?i fark?ndal??? düzeylerini** ölçmek amacıyla geli?tirilmis psikometrik bir araçtır. Ölçek, özellikle Gaziantep'teki KOB?'ler örnekleminde, i?letmelerin bilgi güvenli?i politikalar?na uyumlar?n?, tehditleri alg?lama biçimlerini ve önleyici tedbirlere yakla??mlar?n? de?erlendirmek üzere tasarlanm??tır. Ölçek, 37 maddeden olumakta olup, yüksek iç tutarlı?k (Cronbach Alpha 0.954) de?erleri sergilemektedir.

Anahtar Kelimeler

Bilgi Güvenli?i Fark?ndal???, KOB?, Siber Riskler, Ölçek Geli?tirme, Güvenilirlik, Psikometri, ??letme Yönetimi.

Yazarlar

Cüneyt Çatuk

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, **Küçük ve Orta Ölçekli ??letmelerin (KOB?)** bilgi güvenli?i konusundaki mevcut fark?ndal?k düzeylerini sistematik ve nicel bir ?ekilde belirlemektir. Geli?tirme süreci, i?letmelerin siber tehditlere kar?? ne kadar hazırlıklı oldu?unu, çal??anlar?n güvenlik protokollerine ne ölçüde riayet etti?ini ve genel olarak kurumsal bilgi varlıklar?n?n korunmas?na ne kadar önem verildi?ini ortaya koyma? hedeflemiştir.

Ölçek, yöneticilere ve ara?tırmacılar, KOB?'lerin güvenlik aç?klar?n? tespit etme ve bu aç?klar? kapatmaya yönelik e?itim veya politika geli?tirme çabalar?na yön vermede kullan?lacak güvenilir bir veri sağlamaya üzere geli?tirilmis tir.

Yap? (Construct)

Ölçek, literatürde kritik öneme sahip olan **Bilgi Güvenli?i Fark?ndal??? yap?s?n?** ölçmektedir. Bu yap?, sadece teknik bilgiye sahip olmay? değil, aynı zamanda güvenlik politikalar?na uyum, veri gizlili?ine saygı, sistem erişim kontrolü ve siber tehditlere kar?? proaktif davranma e?ilimlerini de içermektedir. KBGFÖ, bu genel fark?ndal???, i?letmelerin operasyonel ve kültürel bağlam?nda de?erlendirmektedir.

Ölçek, faktör analizi sonucunda dört ana faktör altında toplanan 37 maddeden olumaktadır. Bu faktörler muhtemelen, teknik güvenlik önlemleri, yasal ve etik uyum, personel güvenli?i

uygulamalar? ve olay yönetimi/kay?t tutma gibi bilgi güvenli?inin farklı boyutlar?n? temsil etmektedir.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas?, bir doktora tezi kapsam?nda gerçekleştirilmi? olmas?na ra?men, kaynak metinde spesifik geçerlik (yap? geçerli?i, ölçüt geçerli?i vb.) de?erlerine veya analizlerine dair detayl? bilgi sunulmam??t?. Ölçek maddelerinin kapsam?n?n ve yap?s?n?n belirlenmesi sürecinde uzman görü?üne ba?vurulmu? olmas? muhtemeldir. Akademik çal??man?n bütününde geçerlik analizlerinin (örne?in, do?rulamalı veya aç?klayıcı faktör analizi) yer ald??? varsay?lmaktadır.

Güvenilirlik

Kobilerin Bilgi Güvenli?i Fark?ndal??? Ölçe?i, yüksek düzeyde iç tutarlıl??a sahip oldu?unu gösteren güçlü güvenilirlik bulgular? sunmaktadır. Ölçe?in genel güvenilirli?, **Cronbach Alpha** katsay?s? ile 0.954 olarak tespit edilmi?tir. Bu de?er, ölçe?in maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? yapıyı ölçtü?ünü ve mükemmel düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Ölçek içerisindeki dört faktörün her biri de oldukça yüksek güvenilirlik de?erlerine sahiptir: Birinci faktör (0.947), ?kinci faktör (0.927), Üçüncü faktör (0.923) ve Dördüncü faktör (0.924). Ayrıca, ölçekte yer alan tüm maddelerin madde-toplam korelasyon de?erleri 0.50'nin üzerinde bulunmuştur, bu da her bir maddenin genel ölçek puan?na anlamlı ve pozitif bir katkı sağlad???n? teyit etmektedir.

Faktör Analizi

KBGFÖ, yapısal olarak dört faktörlü bir yapıya sahiptir. Ölçek geli?tirme çal??mas? kapsam?nda gerçekleştirilen faktör analizi (muhtemelen Aç?klayıcı Faktör Analizi), ölçek maddelerinin bu dört temel bilgi güvenli?i fark?ndal??? boyutuna ayrıld???n? göstermi?tir. Her bir faktörün yüksek **Cronbach Alpha** de?erleri (0.923 ile 0.947 arasında) ile desteklenmesi, faktörlerin iç tutarlıl???n?n da güçlü oldu?unu kan?tlamaktadır. Toplam madde sayısı 37 olarak belirlenmi?tir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Biçim: 37 maddelik, Likert tipi derecelendirme ölçe?i.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popölasyon Grubu: Kurumsal Personel ve Yöneticiler.

Ya? Grubu: Yeti?kin (KOB?'lerde çal??an veya yönetici pozisyonunda bulunan bireyler).

Popölasyon Detaylar?: Türkiye'de (Gaziantep örnekleme) faaliyet gösteren **KOB?'ler**.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar, maddeleri 5 seçenekli **Likert ölçe?i** üzerinden de?erlendirirler. Derecelendirme format? "Kesinlikle kat?lm?yorum" ile "Kesinlikle kat?l?yorum" ?eklindedir.

Anahtar Kelimeler

KOB?, Bilgi Güvenli?i, Siber Tehdit, Kurumsal Güvenlik, Çal??an Fark?ndal???, Psikometrik Ölçek.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep (Tez çal??mas?n?n yapıld??? kurum).

?zinler & Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2018 y?l?nda Cüneyt Çatuk'un doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri ve ücret bilgisi için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesine buradan ula??ılabilir: [kobilerin-bilgi-guvenligi-farkindaligi-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/kobilerin-bilgi-guvenligi-farkindaligi-olcegi-toad.pdf)

Referanslar

Çatuk, C. (2018). *Siber riskler kar??s?nda kobi'lerin bilgi güvenli?i fark?ndal?klar?n? ölçen bir ölçek geli?tirme: Gaziantep örnekleme* (Yay?nlanmam?? doktora tezi). Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

Kobilerin Bilgi Güvenli?i Fark?ndal??? Ölçe?i Maddeleri

Toplam madde say?s? 37'dir. A?a??da örnek maddeler sunulmu?tur:

Firmamız, yetkimizin olmadık dosyalara girişlerimizi engeller.(Raporlar, Sistem dosyası, Bilgi deposu, Ortak dosya vs.)

Firmamızın, mail aracılığıyla zararlı dosyaların sistemimize girmemesi için önlemleri göz ardı eder.

Firmamız, sistemdeki arızanın kaynağını tarihsel kayıtlardan çıkartabilir

Firmamızda, güvenlik politikalarımız (süreçlerimizi) ihlal eden çalışanlar için resmi bir disiplin süreci vardır.

Firmamızda, müşterilerimizin rızası olmadan onların bilgilerini başka amaçlarla kullanmaz

ARABPSYCHOLOGY.COM